

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chiorana, Chisețeliana, Codreana, Codrul (Buieni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghurla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credii (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trârnavăneana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad) Zărăndeana, Zlăgăneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20—, pe 1/2 an K 10—

Redactor responsabil:

VASILE VLĂICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Să luăm aminte!

Războiul, ce-l purtăm de 3 ani împliniți și la care participă și fiii neamului nostru, de-curge cu un succes neașteptat al armelor pentru Monarhia noastră și aliații acesteia.

Teritorii considerabile din o mare parte a țărilor dușmane, cu care noi și aliații noștri ne învecinăm, au fost ocupate de armatele noastre biruitoare și acum de curând, Monarhia noastră a ajuns aproape neștirbită în teritoriile ei, totasemenea și Germania, cu excepția coloniilor sale din depărtare; apoi Bulgaria s'a ales cu o lărgire abia visată a granițelor țării și numai Turcia a rămas până acum cu pierderi mai greu simțite de teritorii din Asia și din insule.

Avantagiile de această natură sunt, deci, foarte îmbucurătoare și ele ne dau nădejdea, că nu se vor schimba în defavorul nostru.

Toate aceste sunt o dovadă, că ne-am ținut bine până acum pe câmpul luptelor, unde și numărul morților, invalizilor și prizonierilor noștri — conform rapoartelor oficiale — nu atinge nici pe departe numărul jertfelor de această natură a adversarilor noștri.

Ne-am ținut până aci la nivel și în ce privește asortarea cu arme, cu muniții, cu flota aeriană, cu submarinele și tot felul

de articole necesare purtării cu succes a războiului, între cari se numără, ca unele din cele mai importante, și articolele privitoare la nutirea oamenilor și animalelor, cari participă direct la războiu cât și a celor de acasă.

*

În ce privește articolele amintite mai în urmă, a fost un noroc, că bunul Dumnezeu a dat ani buni și roditori; iar oamenii, cari n'au luat parte direct la războiu: femei, bătrâni și copii au lucrat cu îndoite și întreite puteri, așa că au produs cele necesare vieții, atât pentru țara noastră cât și, în parte, pentru aliații noștri.

Nu a lipsit și nu lipsește nici buna chiverniseală, atât de necesară în timp de pace și încă și mai mult în timp de războiu. În urma experiențelor câștigate în cursul îndelungatului războiu și în parte după modelul practicat în Germania s'a organizat și la noi, cât se poate mai bine, chestia alimentării publice și aprovizionării cu toate articolele de trebuință.

Dacă totuși s'ar putea indica un rău în cele economice, asupra căruia trebuie să fim cu mai multă luare aminte, acel rău ar rezida numai în împrejurarea, că anul economic de față începe chiar acum înspre sfârșit a-și pierde din bunele însușiri ce și-le-a păstrat aproape neștirbite până în luna din urmă.

Nu e vorbă, calamități economice parțiale s'au putut constata și în anii precedenți de războiu, ca întotdeauna. Căci sunt rari de tot anii, în cari toate să succeadă mulțumitor pretutindeni.

Așa, în acelaș an, în unele regiuni plouă mult și în altele se întâmplă chiar exundări, cari fac mari stricăciuni și pagube, pe când în alte regiuni plouă numai puțin. În unele ținuturi domnește secetă foarte simțită, în altele o uscăciune mai puțin pronunțată.

Apoi, în unii ani iarna e foarte favorabilă semănăturilor, în alți ani acestea ierneză rău din cauza lipsei de zăpadă.

Și iară, uneori umblă timp nefavorabil primăvara, așa că recolta se decimează sau chiar se compromite deja foarte de timpuriu.

Totașă se întâmplă, în modul cel mai variat, fel și fel de schimbări, în bine sau în rău, a tuturor împrejurărilor economice.

Nu e an, în care să nu fie atinse de brumă și îngheț viile și pometurile din cutare și cutare parte de țară, cum nu e an, în care să nu bată grindina, când ici, când colo. Și tot-așa se ivesc neîntrerupt, an de an, alte și iar alte calamități economice: șoareci, insecte stricăcioase, locuste, filoxera și alte nenumărate.

Intocmai cum nu sunt cruțate câmpurile, totașă nu sunt cruțate nici animalele. În unii ani mor vitele, în alții rămătorii și iar în alții galițele.

Ținând în vedere diferitele eventualități, de cari am amintit mai sus, apoi și anului economic de față îi găsim cusururi. Firește, că aceste nu le căutăm înadins, cu vreun gând rău, ci ținem a fi de datorința noastră să le scoatem la iveală cu gândul bun de a fi, în modul acesta de folos obștei.

Între împrejurările nefavorabile economiei din acest an se numără lipsa de zăpadă îndestulitoare în iarna trecută și lipsa de ploaie îndeajuns mai în tot cursul primăverii și al verii, apoi înghețul pe timpul înfloririi pomilor. Aceste au avut drept urmare: sporirea fără seamă a șoarecilor, cari, în multe locuri, au făcut și fac mari stricăciuni produselor agricole în câmp, cum și o recoltă puțin mulțumitoare de poame. Lipsa de ploaie satisfăcătoare a cauzat o recoltă slăbuță de fân și

lipsa otăvii, iar în timpul din urmă lipsa unei pășuni îndestulitoare pe seama vitelor.

Dar, peste toate, se arată mai stricăcioasă, în urmările sale, lipsa îndelungată de ploaie acum, când o parte mare a plantelor agricole se află încă în desvoltare.

Cucuruzul, care la noi se cultivă pretutindeni, începe să tânjească în multe locuri, tocmai acum în timpul rodirei. Totasemenea cartofii, în care oamenii săraci, mai ales, pun atâtea nădejdi, și cari sunt o hrană foarte prețioasă și indispensabilă și pentru animale. Așa e și cu napii, legumele etc.; iar pășunea vitelor suferă nespuse, și ea, din cauza lipsei de ploaie.

Trist ar fi, când seceta s'ar mai îndelunga și pe viitor în regiunile unde ea ține demult, cu îndârjire. În acest caz, răul ar putea să ajungă, în acele regiuni, la culme.

Nădejdea însă nu ne-am pierdut-o și nu ne-o vom pierde. Ploi abundante, cari ar da încurând peste pământul dogorât de arșița soarelui, ar putea să schimbe mult, în bine, situația nefavorabilă de astăzi a câmpurilor noastre, ca astfel să avem, atât noi oamenii cât și animalele, strictul necesar pentru viață pe timp de un an, și ca să se poată face arăturile trebuincioase pentru cultura pământului și semănatul, în condiții priincioase, a cerealelor de toamnă.

În aceste împrejurări nestatornice se impune, fără îndoială, oamenilor noștri multă prevedere și cruțare.

Cum fân e puțin și otavă de loc, va trebui să se facă cea mai mare economie cu nutrețul vitelor. Pleava și turnumeata, ce rămân dela treerat, trebuiesc grijite ca ochii din cap; tot asemenea și paie, iar mai târziu cocenii (pășii) de cucuruz, vrejii de fasole, frunzele de napi, cotoarele de cartofi, buruenile, pipirigul, trestia, rogozul, frunzele de vie, castanele selbatice, dreverile de struguri, lăturile de prune etc. În lipsa unei hrane mai substanțiale, animalele î-și țin viața și cu o hrană de a doua și a treia mână. Ca dovadă ne servesc experiențele din anii de tot nefavorabili de după 1900, când oamenii, în multe părți, și-au descoperit chiar edificiile acoperite cu paie, cari, de nevoie, le-au servit animalelor ca hrană.

Totatunci oamenii au adunat frunzări, cu cari deasemenea s'au ajutat foarte mult, lucru care ar trebui făcut și acum.

Iar pentru oameni, după toate semnele, se impune hărnicie, rezignare și cruțare în grad și mai mare de cât până aci. Numai așa ne vom putea strecură teferi prin împrejurările grele, ce ne așteaptă în multe locuri.

Peste toate însă ne va putea ajuta acum, ca întodeauna, mila lui Dumnezeu. Cum am accentuat, ploi abundante, acum în grabă, ar putea să înoiască mult fața lucrurilor și să ușureze traiul oamenilor și animalelor, cum și purtarea cu succes, și pe mai departe, a rășboiului*.

Să luăm aminte.

Bagatele, fleacuri, nimica toată.

— Din «*Spiritul de cruțare*» de S. Smiles. —

Disprețul față de lucrurile și chestiunile mici a fost stânca, de care isbindu-se cei mai mulți oameni, au suferit naufragiu.

Viața omenească întreagă este numai o salbă de mărgelă mici, ca evenimente mărunte, dintre cari fiecare în sine este relativ neînsemnată și totuși fericirea și succesul fiecăruia atârnă dela felul și chipul, cum își înșiră el aceste mărunțișuri. Caracterul se zidește din petricele, din lucrări mici, cari se îndeplinesc bine și cinstit. Succesul unui om de afaceri atârnă dela atențiunea, ce o dă lucrurilor bagatele. Traiul tignit într'o casă este rezultatul final din o seamă de mărunțișuri bine ordonate și îngrijite în mod potrivit. O bună chiverniseală se poate conduce numai prin îngrijirea bine ordonată de îndeplinirea lucrărilor mici.

Marile comori de științe și experiențe de calitate cea mai prețioasă sunt rezultatul înmagazinării sărguincioase de fragmente mici ale științei și ale experienței. Ceice în viața lor nu învață nimic sau nu înmagazinează nimic, sunt considerați ca existențe greșite, pentru că n'au dat atențiune mărunțișurilor. Ei înșiși pot trăi în ideea, că lumea întreagă s-a pus contra lor, în realitate însă ei au fost dușmanii propriei persoane. Vreme îndelungată a trăit în popor credința într'un «*noroc bun*», însă această credință începe să dispară împreună cu alte credințe deșarte. Din ce în ce își câștigă mai mult teren convingerea, că sărguința este mama unui «*noroc bun*» și că, cu alte cuvinte, succesul în viața unui om va corăpunde eforturilor sale și atențiunii, ce o dă chestiunilor mici. Neglijenții, stângacii și ușuraticii nu se vor întâlni

*. Astă noapte, 4 August, a dat în părțile noastre o ploaie bună și nădăjduim, în timp apropiat, și la mai multe ploi.

în calea vieții lor cu norocul, deoarece nu pot culege fructele activității astfel de indivizi, cari nu-și dau silința să-și asigure proprietatea acelor fructe.

Nu norocul, ci activitatea face pe oameni să fie aceea, ce sunt ei. Un scriitor american zice, că norocul așteaptă totdeauna să găsească ceva; activitatea însă, având privire ageră și voință neclintită, înșasi află totdeauna câte ceva. Norocul zace în pat și doarește să se ivească factorul poștal cu scrisoarea despre o moștenire; activitatea însă pleacă din casă la ceasurile șase și pune temelile unui trai bun cu condeiul diligent ori cu ciocanul; norocul rânjește, activitatea flueră veselă. Norocul se lasă în voia întâmplării, activitatea se razimă de caracter. Norocul alunecă la devale spre moleșire, activitatea se suie și se înalță spre independență.

Sunt și în economia casnică multe mărunțișuri, a căror observare este indispensabilă pentru fericire și sănătate. Curățenia este și ea atențiunea, ce se dă la o mulțime de lucruri indiferente la aparență: măturatul în casă, ștersul prafului de pe un scaun, spălatul unei cești de cafea sunt în sine lucruri mici, la aparență indiferente, însă rezultatul total al întregului este o atmosferă de tignă morală și trupească, atmosfera unei stări de lucruri foarte priincioase pentru desvoltarea unui caracter sănătos. Se pare a fi un fleac neînsemnat aerul din odaie, căci omul nici nu-l vede și puțini au idee despre aer. Și totuși cine nu se îngrijește de primenirea aerului din odaie, va avea să-și ispășească neglijența. Ici-colo câteva pete de murdărie, pare-că nu însemnează nimic și ce are a face o ușă ori o fereastră, dacă sunt închise? Dar nimicirea unei vieți omenești prin friguri poate atârnă de aceasta și puțina murdărie și aerul puțin stricat sunt într'adevăr lucruri serioase. Intocmirile casnice în sine luate sunt toate mărunțișuri, dar astfel de mărunțișuri, cari dau o sumă totală considerabilă ca rezultat.

Un ac cu gămălie este o bucățică foarte mică pe o haină, dar modul cum e înfipt aici, desvălește adeseori caracterul stăpânei hainei. Un tinăr mai scuturat, își căută odată de rostul căsătoriei și cercetă spre scopul acesta o familie cu mai multe fete. Regina frumoaselor, în care respectivul era mai îndrăgostit cu deosebire, îl întâmpină cam nepeptenată și cu hainele aruncate în pripă; tinărul nu s-a mai abătut pe la casă. Cine-va ar zice, că respectivul n-a meritat nici un ac cu gămălie (proverb englez); el a fost însă într'adevăr un fecior deschis la cap și mai apoi a devenit un tată de familie la locul său. Din mărunțișuri își făcea părere și conclusiune despre bărbați și femei; dar avea dreptate.

Un droguist își căută odată un asistent și a primit oferte de servicii dela o mulțime de tineri. El i-a invitat pe toți în prăvălie și a însărcinat pe fie care, să servească un pachetel de sare de 5 fileri. Natural, că și-a ales pe acela, care a servit fleacul acesta în modul cel mai curat și mai dibaciu, trăgând

concluzie din mărunțișul acesta asupra capacității practice generale a respectivului.

Disconsiderarea mărunțișurilor și a nimicurilor a nimicit averi întregi și a cauzat daune chiar întreprinderilor celor mai bune. Corabia însărcinată să transporte averea cutărui neguțător a trebuit să se scufunde, deoarece i-a fost permis să iasă din port, cu o mică crepătură în fund. În lipsa unui cuiu s'a perdut potcoava, în lipsa potcoavei a căzut și s'a perdut calul adjutantului, în lipsa calului, adjutantul a căzut prizonier, în lipsa adjutantului s'a perdut raportul și ordinul, în lipsa acestora s'a perdut armata generalului și toate acestea din cauza unui fleac de cuiu, care nu era bătut cum se cade în copită.

«Las-că o să meargă și așa!» zic de regulă aceia, cari neglijează lucrurile mici. «Las-că o să meargă și așa!», această vorbă a stricat multe caractere, a pustiit multe avuții, a cufundat multe corăbii, a ars până la pământ multe case și a risipit multe mii de planuri pline de speranțe, cari aveau în vedere binele umanității. Vorba aceasta însemnează totdeauna un popas în calea spre bine sau spre rău, un succes sau un eșec. Ținta ar trebui să fie nu aceea, ce va merge, ci aceea ce după puțină este mai bine. Inzestrați-l pe cineva cu principiul: «Las-că va merge și așa!» și l-ați aruncat pradă dușmanului, căci el va stă de partea eșecului și a neputinței; noi îl declarăm de om perdut fără nici o speranță.

Economistul francez *Say* istorisiă următoarea întâmplare, la disconsiderarea fleacurilor. Ușa grajdului la o moșie oare-care dela țară, în lipsa unui zăvor potrivit stă totdeauna deschisă. O cheltuială de zece-douăzeci de fileri și o muncă de cinci minute ar fi fost de ajuns să aducă lucrurile în ordine. Dar totuși ușa a rămas tot deschisă și deoarece n'avea obiceiul să se închidă de sine, din zi în zi pieredă câte o galiță.

Intr'o zi a scăpat din grajd un purcelaș drăguț și familia întregă împreună cu grădinarul, cu bucătăreasa și cu lăptăreasa au trebuit să plece în grabă la vânătoare după purcel. Grădinarul a fost cel dintâiu, care a ochit ascunzișul porcului, dar cu ochii la acesta, sărind preste un șanț, și-a scrintit piciorul și a trebuit să zacă două săptămâni. Bucătăreasa care își întinsese ceva rufărie la foc să se usuce, întorcându-se acasă, le-a aflat pârлите. Lăptăreasa, care în grabă își uitase să lege vacile de iesle, reîntorcându-se a trebuit să găsească mânzul din grajd cu piciorul rupt de o vacă, ce nu-și află locul. Albiturile pârлите și lucrul perdut al grădinarului au putut prețul poate preste o sută de coroane, mânzul poate să fi fost încă odată pe atâta, astfel, că în scurt timp aici s'a perdut o sumă mare de bani din cauza unui zăvor ce lipsiă, dar care s'ar fi putut procura cu câteva parale.

Viața omenească e plină de fapte și întâmplări mărunte de felul acesta. Dacă se face obiceiul din disprețuirea mărunțișurilor, ruina nu mai e departe.

Avuția provine din mâna omului atent și circumspect iar bărbatul precaut și femeia la locul ei, iau seama de toate lucrurile fără deosebire: fie mici, fie mari. Lucrurile în sine pot fi disparent de mici și neînsemnate și totuși se recere, ca să li-se deie atențiune, ca unor afaceri de cea mai mare importanță.

Să luăm de exemplu o monetă dintre cele mai modeste: *un penny* (în banii noștri cam zece fileri).

Ce folos îți poate aduce bucățica asta de aramă, un biet de penny? Ce să-ți cumperi pe el? La ce să-l întrebuițezi? În timp de pace e jumătate prețul unui pahar de bere. E prețul unei cutioare de lemnușe (chibrituri). E bun numai de aruncat de pomană la un cerșitor. Și totuși câtă fericire atârână dela felul cum se întrebuițează de potrivit piesa de zece fileri.

Poate lucră cineva din toate puterile și poate primi o plată mare, însă dacă scapă din degete bucățile de câte zece fileri adunate cu sudoare — unele pe o cale, altele pe alta — va află, că viața i se ridică abia ceva preste buimăceala dobitoacelor. Dar, dacă cine-va își adună bucățile de zece fileri, vărșând câteva în fiecare săptămână la o bancă de economii sau la una de asigurare și dacă dă restul în mâna soției sale chivernisitoare spre întrebuițare cu îngrijire, ca să se hrănească și să se îngrijească familia, va află, că atențiunea dată fleacurilor se rentează în măsură bogată prin sporirea mijloacelor materiale, prin tigna casnică și printr'o dispoziție sufletească liberă de gândurile apăsătoare în privința viitorului.

Toate bunurile cruțate se compun din lucruri mici. Multe puținuri fac un mult. Mulți penny fac un funt (cca 25 Cor.). Un penny cruțat este sâmburele pentru un funt cruțat. Și funții cruțați însemnează tignă, bunăstare și independență. Dar piesa de un penny trebuie câștigată cu cinste. Se zice, că un penny meritat cu muncă e mai bun decât un șiling dăruit. Un proverb scoțian zice, că o haină primită în dar nu-ți place ca haina câștigată prin muncă. Ce are a face, că piesa de un penny e neagră? Proverbul zice, că faurul și banul lui sunt de opotrivă de negri. Dar un penny câștigat de faur este meritat cu cinste.

Cine nu se pricepe să-și țină filerii și coroanele, va ajunge în curând cu nasul la pământ. Nevoia se va năpusti într'o zi preste el, ca un soldat înarmat din creștet până în tălpi.

Cruțarea cu îngrijire face minuni; odată începută, ea devine obicei. Ea dă omului un sentiment de mulțămire, de putere, de siguranță. Piese de zece fileri depuse în cassetă sau la bancă, îți dau liniștirea, că în caz de morb n'ai să suferi nevoi și că ai să-ți petreci în liniște zilele bătrâneței. Cine cruță, are un scut de apărare contra lipsurilor, în timp ce între omul, care nu cruță și între sărăcia amară și mistuitoare nu este nici un zid despărțitor.

Un bărbat ar putea avea plăcere să cruțe bani

și să-i păstreze pentru cazuri de boale sau pentru alte scopuri; însă, dacă soția lui nu-l sprijinește, nu va ajunge la nici un rezultat. O soție cuminte, nepretențioasă și cruțătoare e o coroană de onoare pentru un bărbat. Ea îl sprijinește în toate hotărârile bune, prin indemn liniștit și blând, ea poate deschide calea de dezvoltare pentru bunele lui însușiri practice.

Preotul Vorbescu din Muntenești adeseori istorisise cum s'a deprins un muncitor cu ziua dintr'o fabrică de bumbac să cruțe numai prin indemnul nevestei sale. Anume în ziua cununiei, la stăruința nevestei, el a promis, că-i va da și ei în fiecare zi câte un pahar de bere. Omul nostru, ce e drept, s'a cam scărpinat în ceafă la cererea femeii, căci deși chiar și lui îi plăcea să bea, totuși ar fi preferit o femeie fără cusur. Cu greu s'a învoit numai.

Astfel au continuat a munci ambii cu puteri încordate și bietul om după ce ieșea din fabrică, rar îl găsiu afară din crâșmă. Ea își căpăta în toată ziua paharul, însă el avea poate cele două trei cofe și astfel nici unul nu se amestecă în treburile celuilalt, afară de unele cazuri deosebite, când ea îl înșelă cu vre-o iscoadă să vie acasă dela crâșmă cu vre-un ceas ori vre-o două mai curând, ca de obicei, și poate câteodată îl ținea toată seara acasă.

În ziua când s'a împlinit anul dela cununie și nevestă-sa se îmbrăcase ca într-o zi mai deosebită, bărbatul îi aruncă niște ochi galeși și-i zise:

«Mario, noi de când ne-am luat, parcă n-am avut nici o zi de sărbătoare și zic zău, că de-aș avea o groșiță în buzunar, ne-am duce în satul tău la mama, să o cercetăm.

«Ți-ar plăcea să mergem loane?» îl întrebă ea așa cam între răs și plâns, veselă că-l aude vorbind mai blând ca altă dată. «Apoi dacă ți-ar plăcea, am să plătesc eu cheltuiala?»

— «Ce să plătești tu? «o întrebă el în batjocură. «Ai tu bani?»

— «N'am bani» zise ea, «dar mi-am căpătat berea».

— «Ce-ai căpătat, tu?»

— «Paharul de bere», îi răspunse femeia.

Ioan tot n-o înțelegea, până ce ființa credincioasă trase de sub o cărămidă din vatră un ciorap vechiu umplut cu cele 365 piese de câte 3 penny, adică 4 funți 11 șiling de câte 3 penny (cam 110 cor.) și-i numără banii în mână zicându-i: «Ține loane, să ai și tu o sărbătoare!»

Ioan s'a rușinat până în suflet și-l muștră conștiința, să nu primească banii: «Atunci tu, muere, nu ți-ai avut partea? Așa nu-mi mai trebuie nici mie!»

Și el s'a ținut de cuvânt. Și-au petrecut ziua aceea la mama Mariei în satul învecinat și micul capital al femeii s'a făcut sămburele unui șir de depuneri, cari le-au adus o prăvălie și mai târziu o fabrică cu magazine pline și o moșie cu acareturi. Azi poate fi primarul orașului.

(Va urma).

AGRICULTURĂ.

Situația viilor. Din raportul cel mai recent al inspectorilor cercuali de vierit și vinărit comunicăm în cele următoare, câteva date sumare:

Atât lemnul cât și strugurii, în genere, se desvoaltă mulțumitor, în unele regiuni inexceptionabil. Boalele viței nu au făcut în acest an stricăciuni așa mari ca în alți ani. Grindină nu se semnaleză decât în puține locuri. Prețul vinului se ține pretutindeni, la o înălțime ne mai ajunsă în alți ani, la această dată. Negustorii au început deja a face acorduri pe must dela K 200—400 de hectolitri.

În singuraticile circumscripțiuni recolta se prezintă astfel:

1. *Szekszárd.* Viile se desvoaltă în genere foarte favorabil. Recolta va fi *bună* și pe alocurea *mijlocie*. Prețul vinului K 380—400 de hectolitri.

2. *Pécs.* Dezvoltarea viilor e neexceptionabilă. Recolta, ce se așteaptă, va fi *bună* și *mijlocie*. Prețul vinului K 400—440.

3. *Topolcza.* Se speră recoltă *mijlocie*. Prețul vinului K 350—450.

4. *Pojon.* Dezvoltarea neexceptionabilă. Recolta *mijlocie*. Prețul vinului K 360—400.

5. *Balassagyarmat.* Recolta *mijlocie*. Prețul vinului K 350—500.

6. *Eger.* Recolta se speră a fi *bună* și în unele locuri *mijlocie*. Prețul vinului K 350—400.

7. *Miskolcz.* Recolta *mijlocie*. Prețul vinului K. 340—360.

8. *Tarcal.* Recolta se speră a fi *foarte bună*.

9. *Beregszász.* Recolta *mijlocie*. Prețul vinului K 380—400.

10. *Sátmar.* Strugurii se desvoaltă favorabil. Sunt prospecte de o recoltă *mijlocie*. Prețul vinului K 340—360.

11. *Bihardiószeg.* Recolta *bună-mijlocie*.

12. *Miniș.* Strugurii se desvoaltă foarte frumos. Recolta va fi pe unele locuri *bună-mijlocie*, pe alte locuri *îmbelșugată*. Prețul vinului, după diferitele soiuri K 330—600.

13. *Biserica-albă.* Soiurile timpurii de struguri încep a se îndulci. Se speră o recoltă *bună-mijlocie*. Prețurile K 380—400.

14. *Kecskemét.* Se speră o recoltă parte *mijlocie*, parte *bună*. Prețurile K 350—400.

15. *Aiud.* Dezvoltarea strugurilor urmează în regulă. Recolta va fi *mijlocie*. Prețul vinului K 450—550.

16. *Dicio-Sân-Mărtin.* Strugurii se desvoaltă în regulă. Se speră o recoltă *îmbelșugată*. Prețul vinului K 400—600.

17. *Murăș-Oșorheiu.* Strugurii se desvoaltă frumos. Se speră recoltă *îmbelșugată*. Prețurile K 450—550.

Trebuința de bucate pentru casă.

În zilele trecute a dat oficiul regnicolar pentru alimentarea publică ordonanța sa Nr. 70,000, adresată municipiilor din țară, în care se cuprinde modalitatea executării ordonanțelor ministeriale referitor la punerea sub sechestru și mobilizarea bucatelor în acest an. Aceasta accentuează lămurit, că fiecare consumant se poate aproviziona numai pe teritoriul comunei, unde locuiește, cu grâul, secara, îndoiturile, orzul și meiul, necesare trebuinței sale casnice, și adecă înainte de ce comisia de primire a bucatelor i-și începe activitatea, cel mai târziu până la 15 Octombrie a. c.

În scopul acoperirii trebuințelor casnice fiecare consumant i-și poate procura certificate de cumpărare dela autorități, în care va trebui să fie numit producătorul, dela care se face cumpărarea. Deosebită atențiune trebuie să se dea împrejurării, ca după puțină, să se indice în certificatele de cumpărare micii agricultori din comună și nu economiile mari. Aceasta e de datorința autorităților în scopul asigurării intereselor de aprovizionare ale țării. Iar asigurarea, fără încurcături, a trebuințelor regnicolare numai așa se poate face, dacă trebuințele locale, în locul prim, află acoperire la micii producători, dela cari adunarea micului lor prisos se poate face mai cu greu și la cari, cu toată punerea sub sechestru a bucatelor, obvine mai ușor pericolul de folosire a acestora pe nedreptul și în mod neiertat. De aceea asupra satisfacerii acestei modalități se insistă cu tot dinadinsul, având să fie observată cu toată strictețea. Prisosurile economiilor mari se pot manipula și transporta în masă, cu mai multă înlesnire, având să fie destinate, pentru acoperirea trebuințelor armatei.

Concesiune de cumpărare se dă mănăstirilor, institutelor de educație, spitalelor, sanatoriilor s. a., cu un cuvânt acelor instituțiuni, cărora nu le trebuie bucatele pentruca să facă negoț cu ele, ci numai pentru aprovizionarea acelorora de cari au să poarte grije.

CRONICĂ.

Necrolog. *Nicolae Benția*, funcționar în pensiune al băncii «Albina» din Sibiu a încetat din viață la 31 Iulie a. c. în etate de 73 de ani.

Prin firea sa jovială, păstrată până la adânci bătrânețe, și prin simțul său de rară colegialitate, manifestat la toate prilejurile, față de tineri și bătrâni, fără deosebire, răposatul s'a bucurat în viață de multe simpatii nu numai în cercurile colegilor săi mai restrânși, ci și în afară, în toate păturile societății. — Odihnească în pace!

Dr. Alexandru Morariu, avocat în Elisabetopol și jurisconsultul filialei «Albina» din acel oraș, a decedat în etate de 39 ani.

Răposatul a fost inițiatorul întreprinderii comerciale «Mugurul» din Elisabetopol, pornită cu mult avânt și cu cele mai bune intenții, dar — ca și alte întreprinderi similare ale noastre de mai nainte — durere — nereușită.

*

Reuniuni pentru fiertul de vinars în Bănat. Într'unul din numerii trecuți ai Revistei Economice arătam, că comunele noastre românești din Ardeal, din cauza evenimentelor din toamna trecută, nu s-au putut constitui în reuniuni pentru fiert de vinars, prin ceea-ce vor fi lipsite de multe favoruri, pe care legea specială le asigură însoțirilor pentru fiert de vinars.

Ceea-ce nu s'a putut face în Ardeal, s'a făcut însă în unele părți ale Bănatului, mulțumită inițiativei și devotamentului unor bărbați de inimă din acele părți. Astfel la inițiativa *D-lui Dominic Rațiu*, dirigentul filialei «Albina» din Lugos, s'au constituit două asemenea reuniuni, și anume una cu sediul în *Lugos* și alta cu sediul în *Cliciova*. Cea dintâi se extinde asupra tuturor comunelor din cercul Lugosului, iar cea de a doua asupra comunelor din cercul Balințului. Ambele reuniuni sunt concesionate și înregistrate de direcțiunea financiară și după informațiunile, ce le va avem, au câștigat o mulțime de membri având cele mai bune prospecte, de o activitate folositoare. Ele au intrat în legătură și cu Centrala reuniunilor pentru fiert de vinars, numită «Fructus». În chipul acesta și-au asigurat toate favorurile, pe care le asigură noua lege privitoare la fiertul de vinars:

O altă reuniune aflăm, că s'a făcut pentru comunele din jurul comunei *Sacul*. Aceasta, la inițiativa deputatului *Jakabfy*. În sfârșit, cum am amintit în coloanele acestei reviste, deputatul *Iosif Sigescu* încă a înființat o astfel de reuniune, sub numirea «Pomăria» în *Oravița*.

*

Retragerea din circulațiune a bancnotelor à K 50.— vechi. Bancnotele à K 50.— de dato 2 Ianuar 1902 se revoacă și se retrag din circulațiune.

Bancnotele acestea se primesc la Centralele și la sucursalele Băncii Austro-Ungare, *drept plată sau spre schimbare* până la 31 Iulie 1919, care este termenul final pentru retragerea din circulațiune a acestor bancnote.

După 31 Iulie 1919, «Banca Austro-Ungara» primește la Centralele și sucursalele sale bancnotele à K 50.— numai *pentru schimbare*.

După 31 Iulie 1925 orice obligament al Băncii de a răscumpăra sau schimba bancnotele à K 50.— încetează.

*

Numărul ovreilor. În lumea întreagă trăiesc, după o statistică germană recentă, în total 11.081,000 de ovrei și anume 8.748,000 în Europa, 1.556,000 în Ame-

rica, 354,000 în Africa, 242,000 în Asia și 17,000 în Australia. În Rusia, singură trăiesc, 5.100,000 de ovrei, incluziv cele 2 milioane de ovrei din Polonia.

*

Monetele à 2 Marce argint încetează a fi mijloace de plată cu ziua de 1 Ianuar 1918. Monetele amintite se primesc din partea autorităților germane numai drept plată sau spre schimbare contra bancnote etc.

*

Diverse. După cum se spune în comunicatul oficios al biroului de alimentare din Germania, *rațiunea de făină* pe săptămână se va urca începând din jumătatea 2-a a lunii August la 1540 grame de persoană.

* Trupele puterilor centrale au reportat succese, *rupând frontul rusec* în Galiția pela Zloczow și urmărind trupele rusești în retragere până dincolo de Tarnopol și preste granița Galiției, reocupând și Cernăuții.

* În sânul uniunii crucei roșii din Germania s'a format un comitet de femei, cari și-au propus să pună în practică o nouă invenție a tehnicii germane. S'a constatat anume, că *părul femeilor* este un material textil de prima calitate în special pentru înlocuirea curelelor de transmisiune. Comitetul adună părul femeilor pe teritoriul Germaniei întregi și sumele incuse din valorizarea părului se predau crucei roșii.

* În Arad se înființează o întreprindere financiară pentru valorizarea pământului prin parcelări. Capitalul societar e 4 milioane cor. — Intre fondatorii întreprinderii se află și conții Iuliu Károlyi și Robert Zselénszky. O întreprindere similară pentru finansarea de parcelări se înființează și în Cluj.

* În cauza *dispensărilor și chemării sub arme a funcționarilor de bancă* ministrul de finanțe a promis deputațiunii uniunii regnicolare a institutelor financiare, că va stăru să se ia în considerare dorințele juste ale institutelor și să se saneze greutățile acestora acolo, unde prin chemările sub drapel mersul afacerilor ar suferi vre-o stagnare.

* În Oradea-mare se plănuiește înființarea unei *fabrice de nutreț artificial*, ca surogat de nutreț. Fabrica aceasta ar avea să pregătească nutrețul din zahăr brut, din părți vegetale și materii sanquine.

*

Băncile noastre pentru fundațiunea ziaristilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Transport din Nr. 27 . . . Cor.	3,065.—
«Agricola», Vajda-Hunyad . . . „	100.—
Total Cor.	
	3,165.—

Publicarea contribuțiilor se va continua.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în *Biblioteca băncilor române*: «Cursul elementar de stenografie românească», prelucrat după sistemul stenotachigrafic de Vasile Vlaicu și se poate procura dela: *Librăria arhidiecezană din Sibiu* (Nagyszeben) cu *prețul de Cor. 2.—* plus porto.

Cine se interesează de un *sistem cursiv* (nu geometric) de stenografie românească, cerând să i se împlinescă așteptările de *ușurință la învățat, practicitate, iuteală la scris, și siguranță la cetit*, poate afla în cartea aceasta mulțămire stenografică. Comparând-o cu alte cărți, de alte sisteme, un stenograf român va mai afla însă în ea și alte calități folositoare.

Autorul fiind convins de calitățile sistemului, n'a pregetat a riscă spese urcate și muncă îndelungată pentru a da în mâna celor interesați: *funcționari, studenți și intelectuali*, ceva folositor ca stenografie românească.

Cartea are 2 părți: teoretică (tipărită) și practică (litografată). Partea teoretică este interesantă și instructivă, iar cea practică e precisă și completă.

*

Extras din nouele tarife postale și scala de timbre. *Ediție de buzunar, prețul 20 fileri, editura «Revistei Economice».*

Satisfăcând unei trebuințe reale a celor interesați, acest mic Vademecum arată noua tarifă postală intrată în vigoare la 1 Octomvrie 1916, tarifa telegramelor precum și cele trei scale de timbre în conformitate cu noua tarifă intrată în vigoare la 1 Decemvrie 1916. Formatul ei fiind potrivit anume pentru a se purta în buzunar, cărticica aceasta promite a fi recunosătoare tuturor celor, ce o vor avea la sine.

Se poate comandă la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu—Nagyszeben

Sumarul:

Să luăm aminte! — **Bagatele, fleacuri, nimica toată.** — *Agricultură:* Situația viilor. — **Trebuința de bucate pentru casă.** — *Cronică:* Necrolog. Reuniuni pentru fierul de vinars în Bănat. Detragerea din circulațiune a banțnotelor à 50—vechi. Monete à 2 Marce argint, Numărul ovreilor. Diverse. Băncile noastre pentru fundațiunea ziaristilor. — *Bibliografie:* Stenografie românească. Extras din nouile tarife postale și scala de timbre.

„HAȚIEGANA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Hațeg

Aviz.

Subsemnata direcțiune aduce la cunoștința Onoraților sei deponenți, că cu începere dela 1 Iulie 1917 depunerile vechi le fructifică cu **3½%**. Depunerile noi se primesc cu **3%**.

„BERZAVA“ societate pe acții în Resiczabánya.

CONVOACARE.

P. T. acționari ai societății pe acții «BERZAVA» din Resiczabánya, se convoacă prin aceasta la
a IV-a adunare generală ordinară,
 care se va ține în 19 August a. c. st. n., la 10 ore înainte de amiază, în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Alegerea prezidentului adunării generale conform §. 39 din statute.
2. Raportul direcțiunii și prezentarea socoților pe anul 1916.
3. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
4. Decidere asupra împărțirii profitului net.
5. Reducerea capitalului de acții cu suma acțiunilor neplătite deplin, cari s'au nimicit respective se vor nimici.
6. Desbaterea propunerilor făcute conform dispozițiilor statutare.

Resiczabánya, 19 Iulie 1917 st. n.

Direcțiunea.

§ 19. În adunarea generală au drept de vot numai acei acționari, cari sunt introduși în cartea acționarilor cel puțin cu trei luni înainte de ținerea adunării, ca proprietari ai acțiunilor.

N. B. Acei p. t. acționari cari doresc să-și exercite drepturile în adunarea generală sunt rugați să-și depună acțiunile în ziua ținerii adunării până cel mai târziu la 9 ore a. m. la comisia verificatoare.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1916.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa în număr	6,169.85	Capital de acții	150,000.—		
Cassa de păstrare postală	325.50	Fond de rezervă	5,848.99		
Escont de cambii	137,774.50	Fond de rezervă special	3,518.51		
Efecte	3,664.40	Depuneri spre fructificare	30,504.70		
Spese de protest anticipate	100.81	Reescont	20,183.—		
Spese de întabulare	7.66	Capital nevărsat	58.—		
Mobilier	900.—	Dividendă neridicată	550.73		
Debitori	3,983.50	Cont-Curent	49.87		
Realități	61,307.—	Creditori	10.67		
Mobilierul realităților	2,000.—	Poziții transitive	269.33		
Anticipațiuni	260.—	Interese transitorii	680.—		
Interese de reescont transitoare	450.—	Profit net	5,269.42		
	216,943.22		216,943.22		

Eșite.		Contul Profit și Perdere.		Intrate.	
		K	f		
Perdere din 1915	1,286.27	Interese de escont	17,925.23		
Interese la depuneri	1,496.42	Provizie	914.72		
Interese de reescont	2,394.40	Venite dela efecte	94.22		
Spese de birou	646.95	Interese după depuneri la alte bănci	91.44		
Salare	3,004.—				
Dare	1,803.35				
Dare după % la depuneri	149.64				
Chirie	720.—				
Amortizare din mobilier	100.—				
Competințe de timbru	170.—				
Spese de proces	1,875.05				
Binefaceri	59.—				
Porto	51.11				
Profit net	5,269.42				
	19,025.61		19,025.61		

Resiczabánya, în 31 Decemvrie 1916.

DIRECȚIUNEA:

I. Baltezan m. p. dir.-exec.-subst.   A Șimicu m. p.   Moisă Mihai m. p.   Iosif Dura m. p.
 George Șimicu m. p.   Filip Coilă m. p.   Franz Rotter m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu registrele.

Resiczabánya, la 19 Iunie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Brodnyanszky János m. p., prezident.   Petru Bandu m. p.   I. Wessely m. p.   Johann Jendl m. p.
 Petru Bernau m. p.   Petru Stoica m. p.